

LBRIS | We know
books
John Boyne

BĂIATUL CU
PIJAMALE ÎN DUNGI

Traducere din limba engleză
LUCIA OSTAFI-ILIESCU

CUPRINS

CAPITOLUL UNU	
Bruno face o descoperire	9
CAPITOLUL DOI	
Casa cea nouă.....	19
CAPITOLUL TREI	
Cazul fără Speranță.....	29
CAPITOLUL PATRU	
Ce au văzut copiii pe fereastră.....	38
CAPITOLUL CINCI	
Interzis în permanență și fără excepții	46
CAPITOLUL ȘASE	
Menajera plătită prea bine.....	61
CAPITOLUL ȘAPTE	
Cum profită mama de pe urma unei fapte pe care n-a făcut-o	72
CAPITOLUL OPT	
De ce a plecat bunica asemeni unei furtuni	92
CAPITOLUL NOUĂ	
Bruno își amintește că îi plăceau explorările	101

CAPITOLUL ZECE

Punctul care deveni o Pată, care deveni un Strop, care
deveni o Siluetă, care deveni un Băiat.....109

CAPITOLUL UNSPREZECE

Fury121

CAPITOLUL DOISPREZECE

Shmuel se gândește să dea un răspuns la
întrebarea lui Bruno130

CAPITOLUL TREISPREZECE

Sticla cu vin138

CAPITOLUL PAISPREZECE

Bruno spune o minciună perfect justificată154

CAPITOLUL CINCISPREZECE

Ceva ce n-ar fi trebuit să facă165

CAPITOLUL ȘAISPREZECE

Tunsoarea180

CAPITOLUL ȘAPTESPREZECE

Mama își urmează propriul drum.....189

CAPITOLUL OPTSPREZECE

Plănuind aventura finală195

CAPITOLUL NOUĂSPREZECE

Ce s-a întâmplat a doua zi.....202

CAPITOLUL DOUĂZECI

Ultimul capitol215

CAPITOLUL UNU

Bruno face o descoperire

Într-o după-amiază, când Bruno se întoarse acasă de la școală, fu surprins să o găsească pe Maria, menajera familiei – care întotdeauna își ținea capul plecat și nu ridica niciodată privirea de pe covor –, în dormitorul lui, scoțându-i lucrurile din șifonier și împachetându-le în patru cutii mari de lemn, chiar și obiectele pe care le dăduse el, care îi aparțineau în exclusivitate și care nu erau treaba nimănui altcuiva.

– Ce faci? o întrebă el cât putea de politicos, chiar dacă nu era deloc încântat să vină acasă și să găsească pe cineva umblându-i prin avut, dar mama îi spusese că trebuia să o trateze întotdeauna pe Maria cu respect și să nu imite modul în care vorbea tatăl lui cu ea. Ia-ți mâinile de pe lucrurile mele!

Maria clătină din cap și arătă spre scara din spatele lui, unde tocmai apăruse mama. Era o

femeie înaltă, cu părul lung, roșcat, pe care îl ținea strâns la spate într-un fel de plasă. Mama își freca mâinile nervoasă, de parcă n-ar fi vrut să spună ceva sau nu i-ar fi venit să creadă ceva.

– Mamă, i se adresă Bruno, îndreptându-se spre ea, ce se întâmplă? De ce umblă Maria prin lucrurile mele?

– Le împachetează, explică mama.

– Le împachetează? mai întrebă el, derulând în minte evenimentele ultimelor câteva zile, să vadă dacă nu cumva fusese deosebit de neascultător sau folosise cu voce tare acele cuvinte pe care nu-i era permis să le întrebuinteze, și deodată era trimis de acasă din cauza asta. Totuși, nu-și putu aminti nimic. De fapt, în ultimele câteva zile, se purtase exemplar cu toată lumea și nu-și amintea să fi făcut vreo problemă. De ce? întrebă el iar. Ce am făcut?

Dar mama plecase în dormitorul ei, unde se afla Lars majordomul, care împacheta și lucrurile ei. Ea oftă și ridică mâinile în sus frustrată, după care se îndreptă din nou spre scară urmată de Bruno, care n-avea intenția să lase problema așa, fără nicio explicație.

– Mamă, insistă el. Ce se întâmplă? Ne mutăm?

– Vino cu mine jos, spuse mama, conducându-l spre sufrageria cea mare, unde săptămâna trecută fusese Fury la cină. Vorbim acolo!

Bruno coborî în viteză și o depăși pe scări, iar când ea intră, el o aștepta deja în sufragerie. O privi un moment fără să spună nimic și observă că în dimineața aceasta nu reușise să se machieze prea bine, deoarece pleoapele îi erau mai roșii decât de obicei, așa cum erau ale lui după ce făcea vreo năzbâtie, era pedepsit și termina plângând.

– Nu trebuie să fii îngrijorat, Bruno, spuse mama, așezându-se încet pe scaunul pe care stătuse frumoasa femeie blondă care venise la cină cu Fury și-i făcuse semn cu mâna când tata închisese ușile. De fapt, totul e pe cale să devină o mare aventură.

– Ce anume? întrebă el. Sunt trimis de acasă?

– Nu, nu numai tu, răspunse ea, aproape zâmbind pentru o clipă. Plecăm toți. Tatăl tău și eu, Gretel și cu tine. Toți patru.

Bruno reflectă la cele auzite și se încruntă. Nu l-ar fi deranjat în mod deosebit dacă Gretel ar fi fost trimisă de acasă, deoarece ea era un Caz fără Speranță și nu-i făcea decât neplăceri. Dar nu părea cinstit ca toți să trebuiască să plece odată cu ea.

– Unde? întrebă el. Unde mergem exact? De ce nu putem să rămânem aici?

– Serviciul tatălui tău, explică mama. Tu știi cât e de important, nu-i așa?

– Sigur că da, acceptă Bruno, dând din cap, deoarece în casă la ei existaseră întotdeauna atât de mulți vizitatori – bărbați în uniforme fantastice, femei cu mașini de scris, de care el nu trebuia să se atingă – și care au fost întotdeauna foarte politicoși cu tata, spunându-și unul altuia că era un om demn de stimă și că Fury avea planuri mari pentru el.

– Ei bine, uneori, când cineva e foarte important, continuă mama, omul al cărui angajat este îi cere să se ducă în altă parte, unde există o treabă foarte specială pe care el trebuie să o facă.

– Ce fel de treabă? întrebă Bruno, deoarece, dacă era să fie cinstit cu el însuși – ceea ce încercase întotdeauna –, nu era prea sigur ce fel de slujbă avea tata.

Într-o zi, la școală, toți au vorbit despre tații lor. Karl a spus că tatăl lui era băcan și Bruno știa că era adevărat, deoarece avea o băcănie în centrul orașului. Daniel a spus că tatăl lui era profesor și Bruno știa că era adevărat, deoarece predă la clasele mai mari, pline de băieți de care era întotdeauna înțelept să te ferești. Martin a spus că tatăl lui era bucătar-șef și Bruno știa că e adevărat deoarece uneori îl lua pe Martin de la școală și era îmbrăcat întotdeauna cu o bluză albă de lucru și cu un șorț în carouri, de parcă tocmai ar fi ieșit din bucătărie.

Dar când l-au întrebat pe Bruno ce făcea tatăl lui, el a deschis gura să răspundă, apoi și-a dat seama că nici el nu știa. Tot ce putea să spună era că tatăl lui era un om important și că Fury avea planuri mari pentru el. O, și că purta o uniformă formidabilă!

– E o treabă foarte importantă, răspuse mama, ezitând o clipă. Un serviciu care necesită un om foarte special care să-l ducă la îndeplinire. Poți înțelege asta, nu-i așa?

Și trebuie să mergem toți? mai întreabă Bruno.

– Sigur că da, răspuse mama. Doar nu vrei ca tata să se ducă fără noi la noua lui slujbă și să stea acolo singur, nu-i așa?

– Presupun că nu, răspuse Bruno.

– I-am lipsi foarte mult dacă n-am fi cu el, adăugă mama.

– Cine i-ar lipsi mai mult? întreabă Bruno. Eu sau Gretel?

– I-ați lipsi amândoi la fel, răspuse mama, pentru că nu-i plăceau favoritismele, lucru pe care Bruno îl respecta, mai ales de când știa că în realitate el era favoritul ei.

– Dar ce o să se întâmple cu casa noastră? întreabă Bruno. Cine va avea grijă de ea cât suntem plecați?

Mama oftă și se uită în jur la camera în care se aflau, de parcă și-ar fi luat rămas-bun de la ea. Era

o casă foarte frumoasă și avea în total cinci etaje, dacă includeai și pivnița unde bucătarul pregătea mâncarea, iar Maria și Lars stăteau la masă certându-se și aruncându-și unul altuia cuvinte despre care se spunea că nu ar trebui folosite, și dacă includeai și cămăruța de la mansardă, cu ferestrele ei înclinate, de unde Bruno putea să vadă tot Berlinul, când se ridica în vârful picioarelor și se ținea strâns de tocul lor.

– Pentru moment, va trebui să închidem casa, răspunse mama. Dar cândva ne vom întoarce.

– Și ce se întâmplă cu bucătarul? Întrebă Bruno. Și cu Lars? Și cu Maria? Doar n-o să rămână să locuiască aici?

– Vin cu noi, explică mama. Dar, destul cu întrebările! Poate că ar trebui să urci și să o ajuți pe Maria la împachetat.

Bruno se sculă în picioare, dar nu plecă. Mai avea câteva întrebări de pus, înainte de a-și permite să abandoneze chestiunea.

– Și cât de departe e asta? Întrebă el. Noul serviciu, vreau să spun. E mai departe de doi kilometri?

– O, Doamne, răspunse mama râzând, deși era un râs ciudat, deoarece nu arăta deloc fericită și-și întorsese fața de la Bruno, ca și cum s-ar fi ascuns de el. Da, Bruno, adăugă ea apoi. Sunt mai mult de doi kilometri. De fapt, mult mai mulți.

Ochii lui Bruno se făcură mari și gura lui schiță un „O!”. Își simți brațele lipindu-i-se de trup, așa cum se întâmpla de câte ori îl surprindea ceva.

– Doar nu vrei să spui că plecăm din Berlin? întrebă el, trăgând aer în piept în timp ce vorbele îi ieșeau din gură.

– Mi-e teamă că da, răspunse mama dând tristă din cap. Serviciul tatălui tău e...

– Dar ce se va întâmpla cu școala? întrebă Bruno întrerupând-o, un lucru pe care știa că nu avea voie să-l facă, dar simțind că de data aceasta va fi iertat. Și ce va fi cu Karl, și cu Daniel, și cu Martin? Cum vor ști unde sunt când mă vor căuta?

– Va trebui să le spui la revedere prietenilor tăi pentru o vreme, rosti mama. Deși sunt sigură că îi vei revedea. Și, te rog, nu o mai întrerupe pe mama ta când vorbește, adăugă ea.

Deși acestea erau niște vești ciudate și neplăcute, în mod clar Bruno n-avea voie să încalce regulile de politețe ce îi fuseseră impuse.

– Să le spun la revedere? întrebă el, privind-o surprins. Să le spun la revedere? repetă, scui-pând cuvintele, ca și cum ar fi avut gura plină de biscuiții pe care-i sfărâmasese în mici bucățele, dar pe care nu-i înghițise încă. Să le spun la revedere lui Karl, și lui Daniel, și lui Martin? continuă el cu un ton ridicat, lucru nepermis în casă.

Dar ei sunt cei mai buni trei prieteni ai mei, pe viață!

– O, îți vei face și alți prieteni, spuse mama, agitându-și mâna în aer pentru a-l expedia, ca și cum a-ți face prieteni pe viață era o treabă ușoară.

– Dar avem niște planuri, protestă el.

– Planuri? întrebă mama, ridicând o sprânceană. Ce fel de planuri?

– Ei bine, e un fel de a spune, răspuse Bruno, care nu putea să dezvăluie natura exactă a planurilor – în special pentru următoarele câteva săptămâni, căci urma vacanța de vară, iar ei nu mai trebuiau să-și petreacă tot timpul făcând doar planuri, ci chiar puteau să le pună direct în aplicare.

– Regret, Bruno, spuse mama, dar planurile voastre vor trebui să mai aștepte. N-avem de ales.

– Dar, mamă!

– Bruno, destul! punctă ea răstit la el și ridicându-se în picioare pentru a-i demonstra cât era de serioasă când i-a spus să înceteze. Să fim cinstiți, chiar săptămâna trecută te-ai plâns de cât de multe lucruri s-au schimbat recent pe aici.

– Ei bine, nu mi-a plăcut că trebuie să stingem noaptea toate luminile, admise el.

– Toată lumea trebuie să facă asta, afirmă mama. Ne oferă siguranță. Și, cine știe, poate că vom fi mai puțin în pericol dacă ne vom muta. Acum

vreau să urci și să o ajuți pe Maria la împachetat. Nu avem prea mult timp pentru pregătiri, așa cum mi-ar fi plăcut, din cauza unor oameni.

Bruno dădu din cap și plecă trist, știind că acei „unii oameni“ făceau parte din lumea celor maturi, din lumea tatălui său, din care se presupunea că el nu face parte.

Începu să urce scările, ținându-se de balustradă și întrebându-se dacă noua casă, din locul acela nou, unde era noul serviciu, va avea o balustradă tot atât de bună pentru a aluneca pe ea așa cum era aceasta. Pentru că balustrada din această casă începea de la ultimul etaj – din fața cămaruței unde stătea în vârful picioarelor, ținându-se strâns de tocul ferestrei pentru a putea vedea tot Berlinul – până la parter, exact în fața celor două uși uriașe de stejar. Și lui Bruno nu-i plăcea nimic mai mult decât să se urce pe balustrada de la ultimul etaj și să alunece în jos prin toată casa, suierând în trecere, ca vântul.

La penultimul etaj se afla camera mamei și a tatălui, precum și baia cea mare, unde el nu avea voie să intre. Mai jos, pe următorul etaj se aflau camera lui și cea a lui Gretel, precum și baia cea mică, pe care se presupunea că ar trebui să o folosească mult mai des decât o făcea în realitate. Apoi ajungeai la parter, unde cădeai de pe capătul balustradei și trebuia să aterizezi exact în

picioare, sau pierdeai cinci puncte și trebuia să o iei de la capăt.

Balustrada era cel mai minunat lucru din această casă – asta și faptul că bunicul și bunica locuiau atât de aproape –, reflectă el, întrebându-se dacă și ei veneau la noul serviciu, deoarece era greu să crezi că vor fi lăsați singuri aici. De Gretel nu avea nimeni nevoie prea mult, deoarece era un Caz fără Speranță – deci, ar fi fost mult mai bine dacă ar fi rămas să aibă grijă de casă –, dar bunicul și bunica? Ei bine, asta era cu totul altă problemă.

Bruno urcă încet scările spre camera lui, dar, înainte de a intra, se uită jos la parter și o văzu pe mama intrând în biroul tatălui, care se afla față în față cu sufrageria – un loc interzis în permanență și fără excepție – și o auzi vorbindu-i tare, până ce tata strigă și mai tare decât mama și asta puse capăt conversației. Apoi ușa biroului se închise și Bruno nu mai putu să audă nimic, așa că se gândi că era mai bine să se ducă în camera lui și să preia împachetatul de la Maria, deoarece ea s-ar putea să scoată afară din șifonier toate obiectele lui personale fără nicio grijă sau considerație, chiar și pe cele dosite, care îi aparțineau în exclusivitate și nu voia să se atingă nimeni de ele.